

Әл – Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті

Тақырыбы: Медициналық қалдықтарға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

Орындаған: Досмұқамет Д. Б

Тексерген: Арынова Г. А

Жоспары:

1. Медициналық қалдықтардың жіктелуі
2. Медициналық қалдықтарды залалсыздандыру
3. Медициналық қалдықтарды көмуге қойылатын талаптар

- **Медициналық қалдықтар** (бұдан әрі - МК) қауіптілік дәрежесі бойынша мынадай 5 қауіптілік сыныбына бөлінеді:

А сыныбы - ҚТҚ ұқсас қауіпті емес медициналық қалдықтар;

Б сыныбы - қауіпті (эпидемиологиялық) медициналық қалдықтар;

- **В сыныбы** - төтенше (эпидемиологиялық) қауіпті медициналық қалдықтар;
- **Г сыныбы** - құрамы бойынша өнеркәсіп қалдықтарына ұқсас токсикологиялық қауіпті медициналық қалдықтар;
- **Д сыныбы** - радиоактивті медициналық қалдықтар;

- Денсаулық сақтау объектілерінде медициналық қалдықтарды сорттау және уақытша сақтау үшін пайдаланылатын үй-жайлар Кодекстің 144-бабының 6-тармағына сәйкес бекітетін «Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларына сәйкес көзделеді.

- Медициналық қалдықтарды тасымалдауды жүзеге асыратын адамдар оларды көлік құралына тиеген сәттен бастап белгіленген орында қабылдағанға дейін олармен қауіпсіз жұмыс істеу шараларын сақтаулары қажет.

Медициналық қалдықтарды жинау, қабылдау және тасымалдау бір рет қолданылатын пакеттерде, ыдыстарда, қауіпсіз кәдеге жарату қораптарында (бұдан әрі - ҚКЖҚ), контейнерлерде жүзеге асырылады.

- Медициналық қалдықтардың әр сыныбы үшін контейнерлер, ыдыстар мен пакеттер әртүрлі бояумен таңбаланады. Контейнерлердің құрылымы су өткізбейтін болуы керек, бөтен адамдардың олардың ішіндегісімен жанасуларын болдырмау қажет.
- Медициналық қалдықтарды қолмен нығыздауға және медициналық қалдықтарды жинауды, сұрыптауды жеке қорғаныш құралынсыз жүзеге асыруға жол берілмейді.

- **Медициналық қалдықтарды залалсыздандыру**
- Б сыныбындағы медициналық қалдықтар арнайы қондырғыларда: газбен тазалағыштары бар жағу қондырғыларында (**инсинераторларда**) немесе залалсыздандыру қондырғыларында (**автоклавтарда**) залалсыздандырылады. Медициналық қалдықтардың жағу өнімдері мен залалсыздандырылған қалдықтар А сыныбының медициналық қалдықтарына айналып, ҚТҚ ретінде көміледі.

Пайдаланылған шанышқылы және басқа да өткір заттар (инелер, қауырсын тәрізді құралдар, ұстаралар, ампулалар) алдын ала сұрыпталмастан кәдеге жаратылатын ҚКЖҚ-на қабылданады.

www.hisupplier.com

- Жұқпалы емес науқастардың операциялық бөлімшелерінің органикалық қалдықтары (ағзалар, тіндер) Кодекстің 144-бабының 6-тармағына сәйкес бекітетін «Коммуналдық объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларына сәйкес бейіттердің арнайы бөлінген орындарында көмуге жатады.

- Пайдаланылған люминесцентті шамдар, құрамында сынабы бар аспаптар мен жабдықтар сақтау мен тасымалдау кезінде сынуын болдырмайтын тығыз жабылатын ыдыстарда тасымалданады және сақталады. Г сыныбының медициналық қалдықтарын көму қауіпті қалдықтарға арналған полигондарда, олар залалсыздандырылған жағдайда ҚТҚ полигондарында жүзеге асырылады.

Медициналық қалдықтарды тасымалдауға су өткізбейтін жабық кузовпен жабдықталған, дезинфекциялық оңай өңделетін көлік құралында көлікке халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қолданыстағы заңнамаларға сәйкес халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган ведомствосының аумақтық бөлімшесінің санитариялық эпидемиологиялық қорытындысы бар болғанда жол беріледі.

Медициналық қалдықтарды түсіргеннен кейін көлік құралы жуылады, дезинфекцияланады және таза күйінде ұсталады.

Медициналық қалдықтарды Кодекстің 144-бабының 6-тармағына сәйкес бекітетін СҚА белгілеу бойынша Санитариялық қағидаларына сәйкес СҚА мөлшері есебімен орналасқан арнайы қондырғыларда (залалсыздандырылмаған «Б» сыныбындағы МҚ және «В» сыныбындағы барлық МҚ) жағу көзделеді. Арнайы қондырғылары жоқ объектілер мен елді мекендер аумағында медициналық қалдықтарды жағуға тыйым салынады.

- Медициналық қалдықтарды термиялық тәсілмен залалсыздандыру (жағу) медициналық қалдықтарға термиялық әсер ету жолымен $800-1000^{\circ}\text{C}$ төмен емес температурада жүргізіледі.
- Медициналық қалдықтарды залалсыздандыруға қалдықтардың сыныбы мен көлемі көрсетілген, денсаулық сақтау объектісінің жауапты тұлғасы қол қойған ілеспе актісі бар болғанда қабылданады.

Медициналық қалдықтарды қабылдау қапталған күйде, арнайы журналда сапалық және сандық есепке алуды жүргізе отырып жүзеге асырылады.

Медициналық қалдықтарды залалсыздандыруға арналған арнайы қондырғыны дайындаушының техникалық құжаттамасына сәйкес орналастырылады және пайдаланылады.

Медициналық қалдықтарды көму мен кәдеге жарату объектілеріндегі сұрыптауға және уақытша сақтауға арналған бөлменің алаңы 12 шаршы метрден (бұдан әрі - м²) кем болмауы тиіс және ішке сору-сыртқа шығару желдеткішімен, биологиялық қалдықтарды сақтауға арналған тоңазытқыш жабдығымен, жекелеген стеллаждармен, медициналық қалдықтар бар пакеттерді жинауға арналған контейнерлермен, таразымен, ыстық және суық су келтірілген раковинамен, бактерицидті шаммен жабдықталады. Әр үй-жайда ыдыстарды жууға, сақтауға және залалсыздандыруға арналған жағдайлар жасалады. Қызмет көрсететін персонал үшін жеке арнайы киім бөлінеді.

- Медициналық қалдықтарды уақытша сақтауға арналған үй-жайдың едені, қабырғасы, төбесі жуу және дезинфекциялау құралдарына төзімді материалдардан жасалады.

Негізгі үй-жайлардан басқа персонал үшін алаңы кемінде 6 м^2 үй-жайлар, жинау мүкаммалына, жуу және дезинфекциялау құралдарына, жуатын айналым ыдысына арналған ауданы кемінде 4 м^2 қойма бөлінеді.

Жуу бөлмесі ағынды салқын және ыстық су келтірілген ваннамен немесе еденге түсетін кранмен жабдықталады. Персоналдың жеке гигиена қағидаларын сақтауы үшін қолды жууға және кептіруге арналған құралдармен жарақталған, салқын және ыстық су келтірілген раковина бөлінеді.

- Медициналық қалдықтарды жинау, залалсыздандыру, тасымалдау, сақтау және көмумен айналысатын жұмысшылар Кодекстің 155-бабының 4-тармағына сәйкес бекітетін «Міндетті медициналық тексеріп-қарау өткізілетін зиянды өндірістік факторлардың, кәсіптердің тізбесіне» және «Міндетті медициналық тексеріп-қарауды өткізу қағидаларына» сәйкес алдын ала (жұмысқа түсер алдында) және кезеңдік медициналық тексерілуден өтеді.

● **Медициналық қалдықтарды көму орындарында мынадай жеке гигиена талаптары сақталады:**

1) жұмыс қорғаныш бетпердесімен, экрандармен, бір рет пайдаланылатын резеңке немесе латекс қолғаптармен жүзеге асырылады;

2) жұмыс орнында темекі шегуге және тамақ ішуге жол берілмейді;

3) жұмыс арнайы киімде жүзеге асырылады;

4) шкафтарда жеке және арнайы киімдер бөлек сақталады.